

Tidligere i Tidsskriftet

Vågale saker i legenes publikasjon

Intense diskusjoner kan ligge forut for de redaksjonelle valg av Tidsskriftets ord- og bildebruk. Om ikke leserne har reagert med avskyresolusjoner eller beskyldninger om spekulativ tabloidisering, gjelder en stilltiende overenskomst: Så lenge det gagnar den vitenskapelige publikasjonens medisinsk-faglige målsetting, vil redaksjonsledelsen strekke seg langt.

I fem av Tidsskriftets utgaver i 1988 var erektil dysfunksjon tema for en serie artikler. Artiklene bygde delvis på foredrag som var blitt holdt ved et kurs to år tidligere, og i pedagogisk henseende vurderte redaksjonen at de burde bli tilgjengelige for hele Tidsskriftets målgruppe.

Foran deltakerne i Rikshospitalets lukkede auditorium var det selvsagt at foredragsholderne kunne illustrere behandling av ereksjonssvikt, og inngrep for å korrigere medfødt anomali i de mannlige kjønnsdeler. Men hva med offentlig tilgjengelige fotografier av tilstander som best lar seg demonstrere for legen når penis er erigert?

– Kan du virkelig bruke de bildene i «bladet», attpåtil i farger? spurte Bjørn Klevmark (f. 1926), førsteforfatter for flere av artiklene.

– Ja, det er klart, lød svaret fra redaksjonssjef Aagot Somdalen. – De viser jo hva slags hjelp pasienten kan få.

Dermed var det fritt frem for at kirurg og urolog Klevmark kunne presentere sitt anliggende, sammen med sine kolleger:

«[...] Det er meget viktig at enhver klage fra en ung mann om krumning av penis under ereksjon blir tatt alvorlig. Med dagens fotografering med polaroidteknikk kan pasienten meget lett fotografere seg selv med ereksjon og derved få demonstrert sin tilstand for legen.»

[...] Medfødt bøyning av den erigerte penis uten urethra- eller corpus spongiosum forandringer er en sjelden tilstand som det er viktig å kjenne til. [...] Man korrigerer tilstanden ved en operativ sammenrekning av tunica albuginea på konvekksitet. Lette grader av deviasjon, opptil 10–30°, kan sannsynligvis gå ubehandlet. Større grader av deviasjon vil lage vanskeligheter for partner eller umuliggjøre coitus.

Artikler som refereres finnes i fulltekst på www.tidsskriftet.no – velg Tidligere i Tidsskriftet fra menyen på venstre side. Spalten redigeres av Kari Ronge.

Det er viktig å være oppmerksom på tilstanden fordi pasientene utvikler betydelige psykiske komplikasjoner i de tilfelle der krumningen er så uttalt at de ikke kommer i gang med normalt seksualliv.»

Hva da med «nymotens» ord og vendinger? For 35 år siden var det mangeårige redaksjonell medarbeider Kaare Solheim (1928–2002) som var i tvil om valg av tittel på et korrespondanseinnlegg. Kirurg og professor dr.med. Solheim fikk imidlertid klarsignal fra «gammelredaktøren», Ole Kristian Harlem (1917–2003). Språk- og metaforbruken kunne passere, men vovet – det var forfatteren så absolutt!

Pupp, pop og PR i medisinen

«Herr Redaktør!

Vakre kvinner selger godt. I dagens konkurransesamfunn benyttes de derfor meget i salgskampanjer. De er ofte blikkfangere i prangende reklame som meddeler at sunnhet og lykke bare kan oppnås ved hvite tenner, ved å bekjempe dårlig ånde og uren hud, «kremen som sulter ut urenheter», vitaminpillen som gjør også Dem like frisk og opplagt».

Pop er et velkjent begrep med et visst odøst preg, mest brukt om en bestemt type musikk. Karakteristisk for en såkalt popmelodi er at den raskt stiger mot høydene, og overallt blir den plystret og nynnnet. Så blir den borte igjen.

Public relation – PR – er et begrep som har fått internasjonal anvendelse. Det forteller i sin opprinnelige betydning om kontakten mellom en person, et foretagende eller en institusjon og de øvrige personer eller grupper i samfunnet. Betegnelsen brukes nå mer og mer om en person eller et foretagendes systematiske bestrebelser på å sikre seg goodwill innenfor en eller flere grupper.

[...] Har vi pop i medisinen? Vi vet at et medikament kan oppnå en voldsom, kortvarig popularitet. Grunnen er ofte en intens reklame, støttet av ukritiske, pop- og PR-kjæle medisinere. Som pop-melodien blir det borte igjen. Vi kjenner godt uttrykket

«Ved fotografering i erigert tilstand kan anomalien best bli demonstrert for legen,» slo forfatterne fast da impotens var tema for 15 år siden. Her illustrert ved figur 1 og 3

«folkesykdom», og enkelte kan ikke unnlate å fremheve sitt engasjement med slike.

[...] Forskning (og behandling av syke mennesker) kan neppe baseres på pop – ikke det genuine arbeid, det som bringer stående resultater i en større sammenheng. En skjeløyd forskning er stjerneplukking og tar i virkeligheten bare sikte på et nummer i en publikasjonsliste. Den næres ikke av en brennende interesse for forskningen som sådan, men av sideblikk til karrieren. Den genuine forskning bæres oppe av en utrettelig søken etter Sannheten, uten hensyn til «hva som er vanlig ved denne avdeling», til sjefens tro og viten i øyeblikket, til folk og fond. Den forskning er sjelden populær – den er tvert om upop, den skaper irritasjon, ergrelse, uro, fordi den prøver «de gamle sannheter». Den kan derfor endog bli illojal, fordi den ikke passer inn i det daglige mønster. Den må forme sitt spørsmål krystallklart og finne svaret uten hensyn til persons, institutts eller avdelingsanseelse og rang.

[...] Har så denne PR-virksomheten noen berettigelse? I medisinen må kravene være særdeles strenge. Vi må vokte oss for det glatte, skinnende, oratoriske, innholdsløse på bekostning av det verdifulle, beskjedent sannhetssøkende. Selv ved «prioritering» i medisinen må det anvendes en fornuftig og nøktern vurdering. Medisinen er til for pasientene, ikke for karrierelegen, karriereinstitusjonen eller karriereavdelingen. I denne forbindelse må vi ikke tape av syne medisinen som naturvitenskapelig fag.

Det er mulig min frykt er ugrunnet, men jeg er virkelig engstelig for pupp, pop og PR i medisinen.»

Oslo, 17. juni 1968

K. Solheim